

NOT: 4857 sayılı Kanuna tabi işçi statüsünde çalışmakta iken engelli hale gelenlerin engelli tescilinin yapılıp yapılamayacağı hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-13374938
Konu: Görüş (Engelli Personel Tescil İşlemleri)

26/08/2025

..... GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

Genel Müdürlüğünüzde 4857 sayılı Kanuna tabi görev yapmakta olan personelin bilahare engelli hale geldiğinden bahisle tescil işlemlerine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre kamu kurum ve kuruluşları işçi ihtiyaçlarını, iş kolu, meslek pozisyonu, öğrenim, iş tecrübesi, ücret, sosyal yardımlar gibi ayrıntılarla yazılı veya elektronik ortamda Türkiye İş Kurumundan (İŞKUR) talep etmek ve aynı Yönetmeliğin 8 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere İŞKUR tarafından gönderilenler arasından karşılamak zorundadır. Mezkûr Yönetmeliğin 8 inci maddesinde İŞKUR'dan talepte bulunulmadan istihdam yapılabilecek istisnai durumlar sayılarak bu kapsamdaki işçi alımlarının da bilahare Kuruma bildirilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 25.4.2009 tarihli ve 27210 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yurtiçinde İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde, "(1) Kamu ve özel sektör işverenleri, çalıştırmakla yükümlü oldukları engelli ve eski hükümlü veya terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralanan işçileri Kurum aracılığıyla sağlar.

(2) Kurum aracılığı olmadan engelli istihdam eden özel sektör işvereni, engellinin işe başlama tarihinden itibaren bu durumu en geç onbeş iş günü içinde Kuruma bildirmesi ve tescil ettirmesi zorunludur. Kurum tarafından tescili yapılmayan işçi engelli statüsünde değerlendirilmez.

(3) İşyerinin işçisi iken engelli duruma düşenlere öncelik tanınır." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, "Kaydolan iş arayanlardan engelli, eski hükümlü, terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralanan statüsünde veya öncelik hakkına sahip olduğunu beyan edenler, durumlarını Kurum ünitesine belgeleyene kadar bu statüde değerlendirilmezler." denilmektedir.

Yine, İŞKUR tarafından yayımlanan 19.02.2020 tarihli ve 2020/4 sayılı Engelli, Eski Hükümlü ve Terörle Mücadelede Malul Sayılmayacak Şekilde Yaralananların İstihdamı Hakkında Genelgenin "Kurum Aracılığı" başlıklı 12 nci maddesinde, "(1) Kamu ve özel sektör işverenleri, çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Kurum aracılığıyla sağlar.

(2) Kurum aracılığı olmadan engelli istihdam eden özel sektör işverenin, engellinin işe başlama tarihinden itibaren bu durumu en geç on beş işgünü içinde Kuruma bildirmesi ve engelliye tescil ettirmesi zorunludur. Kurum tarafından tescili yapılmayan işçi, engelli statüsünde değerlendirilmez.

(3) İşverenin genel statüdeki bir işgücü talebine başvuru yapmış ve işe alınmış olan kişilerden gerekli şartları taşıyanların, ilgili belgelerine istinaden ve bilgileri dâhilinde, engelli, eski hükümlü veya terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralanan statüsünde tescilleri yapılır. İşverene bu kişilerden dolayı geçmişe yönelik olarak idari para cezası uygulanmaz.

Örnek 11. Bir özel sektör işverenin büro memuru mesleğinde yayımlanan ilanına engelli bir vatandaş başvuru yapmış ve işe alınmış ise, işverenin talebi halinde bu işçinin işveren adına engelli tescili yapılabilir.

(4) Kamu kurum ve kuruluşlarınca Kurum aracılığı olmaksızın işe alınan ve engelli, eski hükümlü veya terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralanan statüsünde tescilinin yapılması istenilen engelli, eski hükümlü ve terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralanan tescil işlemleri yapılmaz.

(5) Özel sektör işverenleri tarafından çalıştırılan herhangi bir işçinin en az %40 oranında geçerli bir engelli sağlık kurulu raporuna sahip olması ve bu kişi için işveren tarafından engelli işçi statüsünde tescil talebinde bulunulması halinde, SGK işe giriş bildirgesi ve sağlık kurulu raporu tarihlerine dikkat edilerek ilgili için geçmişe yönelik engelli tescili yapılır ve işverene bu kişilerden dolayı geçmişe yönelik olarak idari para cezası uygulanmaz. Zorunlu çalıştırma yükümlülüğü kapsamında işyerinde tescili yapılmış olan kişilerin ilgili statülerdeki kayıtları işverenlerin bilgisi ve onayı olmadan değiştirilemez." denilmiştir.

Konuya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 22.08.2025 tarihli ve E-41515602-000-518654 sayılı görüş yazısında, "Bu itibarla, kamu kurum ve kuruluşlarında sürekli veya geçici olarak çalıştırılan işçilerden sonradan engelli hale gelenlerin;

1. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda kamu kurum ve kuruluşlarında İŞKUR aracılığı ile istihdam edilmesi veya aynı Yönetmeliğin 8. madde hükümlerine göre istihdam edilmesi,

2. Engelli kontenjanından bildirilecek işçinin İŞKUR'a %40 ve üzeri engelli sağlık kurulu raporunu ibraz ederek engelli iş arayan kaydı yapmış olması, şartlarını sağlaması halinde çalıştığı işyerine tescil işleminin yapılabileceği ve işverenin engelli kotasına dahil edilebileceği değerlendirilmektedir." denilmiştir.

Bu itibarla, Genel Müdürlüğünüzde 4857 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapmakta olan personelin bilahare engelli hale geldiğinden bahisle tescil işlemlerine ilişkin yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde işlem tesis edilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü